

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice št. 15. — Z urednikom se mora govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 225.

V Ljubljani v soboto, 3. oktobra 1885.

Tečaj II.

Državnozbornsko predsedništvo in opravilni red.

V včerajšnji seji državnega zbora volilo se je njegovo predsedništvo. O izidu te volitve javlja naš telegram, da sta bivši predsednik, eksc. doktor Smolka, in prvi namestnik njegov, eksc. grof Rihard Clam-Martinic, zopet izvoljena na svoji častni mesti. Dostojanstvo drugega podpredsednika zavzemal je v bivši zbornici rojak naš, baron Gödl-Lannoy. Odlikoval se je pri vsaki priliki, kadarkoli je vodstvo obravnav izročeno bilo spretnim njegovim rokam, po finem taktu in neprištranskim, pravičnim postopanjem. Žal, da čestiti zastopnik mariborskih kmetskih občin ne bode več obdržal dostojanstva, kojega se je skozi in skozi vrednega skazal! Desnica namreč je sklenila, navprotni stranki ponuditi mesto drugega podpredsednika. Levičarji se letos niso branili, sprejeti ponudbo in tako je tudi desnica glasovala za poslance, kojega si je v to svrhu bila izbrala opozicija, za dvornega svetnika prof. Beera. Da je tudi manjšina zastopana v predsedništvu, ugaja parlamentarnim običajem in vsekako je desnica pravo pogodila, da se ni ozirala na brezobzirnost nekdanje levičarske večine, katera nikoli v svoje predsedstvo ni hotela sprejeti nobenega člana iz nasprotnega taborja. Radujemo se čina parlamentarne vljudnosti, vendar pa iz osebnega in političnega stališča obžalujemo, da je — in sicer le iz navedenega razloga — odstopiti moral naš zemljak, katerega bi sicer vsi krogi na desnici radi bili ohranili na svojem trudu in odgovornosti polnem mestu.

Gledé predsednikove osebe si s prva pač niso bile jedine posamezne frakcije vladujoče večine. Istina je, da je dr. Smolka jedna najsimpatičnej-

ših prikaznij v celi zbornici. Ime tega veterana sveti se in blesti v politični povestnici avstrijskega cesarstva uže nad 40 let. Čistost njegovega značaja in neomadeževano njegovo rodoljubje priznavate se z vseh strani in niti najsurovejši protivnik se dosihmal ni upal, z blatom ometati čestitljivega starino, poštenjaka na predsedniškem odru. Vender — mož je nad 75 let star in posel njegov je tako vtrudljiv in težaven, stavlja toliko resnih nalog do onega, kateremu se izroči, da se nehoté desnice strah loti, bode-li Smolka tudi za naprej kos svojemu dostojanstvu? In ta bojazen se gotovo ne zmanjša, ako si ogledamo bojvito krdelo na skrajnem levem krilu, kateremu se z lica bere, da ga sedanji poslovni red ne bode mogel obdržati v parlamentnih mejah.

Ako je tedaj desnica navzlic tem opravičenim pomislekom vender odločila se za Smolko, pripisovati je deloma občnemu spoštovanju in velikim zaslugam tega odličnega veljaka, deloma pa trdni volji, priskočiti mu, če treba, s spremenjenim in poostrenim opravičnim redom. Kajti baš minulo zasedanje uverilo je merodajne državnozbornske kroge, da se taki opoziciji nasproti ne dá izhajati s kratkimi določbami starega poslovnega reda. Odkar je Severna Česka svojega Knotza odposlala v zbornico, videlo se je jasno, da oni paragrafi, v kojih je izražena disciplinarna oblast državnozbornskega predsedstva, ne zadostujejo več dejanskim razmeram. Kaj pa še le sedaj, ko se je cela frakcija ustanovila pod istim programom, z istimi nazori in isto taktiko? Z druge strani so pa nevesele skušnje zadnjih let nas izučile, da opravični red dovoljuje kljubujući in hudomušni opoziciji, po svoji volji zavleči obravnave ter dragoceni čas tratiti z nepotrebnimi debatami. Tako n. pr. nahaja se v sedanjem poslovnem redu čudna določba, da se

more uže pri prvem branji kakega predloga pričeti debata, akoravno o vsebini njegovi, o meritornem delu niti glasovati ni dopuščeno. To je tedaj zgolj potrata časa, katera se ne da zagovarjati z nobenega stališča. Čestokrat se je zlorabil tudi oni paragraf, s kojim se določa, da treba glasovati imenom, kakor hitro najmanj 50 poslancev zahteva ta način glasovanja. Mnogokrat je levica *mala fide* uporabljala tudi ono določbo, vsled katere se takoj z nova otvori razprava, če se je po sprejetem koncu debate oglašil kak minister ali drug zastopnik vlade. In da je opozicija s posebnim veseljem brezbrojne interpelacije stavila ter z neskončnimi debatami spremljala vladne odgovore, znano je itak slehernemu, kateri se je količkaj bavil z novejšo parlamentno povestnico naše državne polovice.

Treba tedaj, neizogibno treba, da se izognemo jednakim neredom, da državni zbor varuje svojo čast ter pospeši svoje delo. Le da predaleč ne zabrede, oškodujoč ono vzvišeno načelo, katero je idealna podstava in življenjski pogoj vsemu parlamentarizmu, namreč svobodo besede. Prestrogo ravnati tudi z nagajivo opozicijo ne smemo. Kajti oster opravični red jednak je meču, kateri reže na dve strani. Kar danes večini služi, škodovati ji utegne tedaj, kadar bode, česar nas Bog varuj, potisnena v manjšino. In če do tega pride, potem bode nemško-liberalna stranka, stoječa pri krmilu ter vladajoča zbornico in državo, vsekako postopala nič manj brezobzirno, nego postopa sedaj kot manjšina, kot opozicija.

Zaradi tega ne bi hteli svetovati desnici, da se prenagli s prestrogimi določbami. Zlasti se nam vidi resnega pomisleka potrebno, če v istini kaže posnemati vzgled hrvatskega sabora ter uporne ali zoperne poslance izključiti za nekoliko sej. Vprašanje nastane, če javni skandal, kateri se prav

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

„In kdo vam je to povedal?“ povpraša s zadušnim glasom. — „Bratranec Jacques Mellierov, Fran Parizel.“ — „In, ali ni Rouvenat tega malo-pridnika pomastil kakor črva!“ zakliče Mardoche kakor besen. — „Parizla ni več na pristavi; zapodili so ga!“ — „Tedaj je li res; vi niste hči Mellierova?“ — „Jaz nisem njegova hči.“ — „In, ali vam je ta Fran Parizel, ki toliko vé in zna, povedal, kdo je vaš oče?“ povpraša starček plašno dalje. — „Da.“ — „Tedaj vaš oče...“ — „Mardoche, vi se ustrašite...“

Nesrečnik se je uže tresel po vsem životu. „Moj oče se zove Jean Renaud“, nadaljuje mlada deklica ihteč. „Pred kacimi devetnajstimi leti je bil radi umora obsojen ter pregnan. Jaz sem otrok kaznjenčev!“

Stari Mardoche bolestno zakriči. Deklica pa govori dalje: „Ali umete zdaj, zakaj ne more gospod Leon več misliti ná-me, in zakaj nemam jaz pravice, da bi koga ljubila?“

Mardoche-u je pokalo srce.

„Pa, ali vam Rouvenat ni povedal...?“ zajecija starček. — „Ah, kaj naj bi mi bil povedal?“ — „Jaz... jaz ne vem. Pa lahko bi vam bil na primer povedal, pri kakih okolišnih se je zgodil umor...“ — „Čemu mi je treba to znati? Nekaj drugega bi pa vendar rada izvedela! Moj boter mi je obljubil, da mi pové zgodovino uboge moje matere ter nesrečnega mojega očeta, a to šele, ko bodem dvajset let stara.“

Mardoche povesi glavo.

„Da“, misli si, „kadar bo stara dvajset let. Tako mi je bil obljubil; ima prav, da čaka. O, kako rad bi ji bil stari Mardoche zaklical: „Tvoj oče je nedolžen, Blanche! In ti nisi več hči kaznjenčeva, kajti Jean Renaud, tvoj oče, stoji pred tabo!...“ Te besede so bile na njegovih ustnih, pa zbal se je, pomislivši, kake nasledke bi utegnole

imeti. Če bi se svojemu otroku odkril, potem bi ne mogel več opravljati naloge beračeve. Moral bi deklici tudi dokazati, da je nedolžen. Ko se je uže žrtvoval za Jacquesa Melliera; ali naj bi ga zdaj zatožil? In, če bi Blanche izvedela resnico, ali bi še hotela sprejemati dobre Mellierove? Vse to bilo je premisleka vredno!

Akopram pa ni še bila prišla ura, da bi se vsa zadeva pojasnila, vender nádejati se je bilo, da pride. Sin Lucile Mellierove, ki ga je bil on iztaknil, premeniti je moral ves položaj.

Dočim je Mardoche tako premišljeval, Blanche je tiho jokala.

A zdajci izpregovori starček: „Jaz umejem vašo bolest! Ime Jean Renaudovo je za vas, kakor za vse druge, proketo ime!“

Obličje mlade deklice se po teh besedah neopisno spremeni.

„Jean Renaud je moj oče!“ odvrne. „Pravica človeška ga je obsodila, jaz pa, njegov otrok, nemam pravice, da bi sodila! Moja dolžnost je, da za-nj molim! To hočem tudi storiti! Vsak dan

leško izvabi s takim postopanjem, v mnogo večji meri ne kompromituje dostojanstva zborničnega nego neredi, o katerih se sedaj po vsej pravici utegnemo pritoževati.

Pomisleki so to — toda pričakujemo od onih izvrstnih državnikov, kateri vodijo desnico, in od odličnih oseb, iz kojih je sestavljeno državno-zborsko predsedstvo, da se bode tudi zamotano vprašanje pravičnega reda dalo rešiti na čast naši zbornici in v prospeh njenim obravnavam!

Dogodki na jugu.

Razen že objavljenih telegramov nimamo danes zabeležiti posebno novih poročil z juga. Knez Aleksander izdava vedno strožje ukaze, da se gibanje ne razširi v Macedonijo. Kdor hoče oborožen prestopiti bolgarsko-macedonsko mejo ali na kakov drug način skuša v Macedoniji užgati ogenj vstaje, obsodi ga vojno sodišče v dveh urah.

V Plovdivo stekajo se še vsak dan od vseh stranij prostovoljci, kateri se potem takoj odposiljajo na mejo. Do zdaj odposlalo se je na mejo kakih 80 000 mož. Vojaškemu naboru mož od 18 do 40 se tudi Mohamedani uklanjajo, tudi oni se pustijo utakniti v orožje. Povsodi vlada po deželi največji mir; Mohamedani hvalijo neprestano knežvo skrb za njih varnost, knez pa še vedno ne neha opominati kristijanov, naj bodo prijazni z Mohamedani, da ti uvidijo, da bolgarski narod ni sovražen Turkom. V Carigrad odšla je deputacija bolgarskih Mohamedanov, katera hoče prositi sultana, naj prizna združenje severne in južne Bolgarije.

V boljše spoznanje položaja na jugu, osebno v Srbiji, omeniti moramo še naslednjega poročila iz „Pester Lloyd“: Ko je kralj Milan odpotoval iz Beograda, je bilo skoro vse mesto na kolodvoru. „Živio“-klicev ni bilo konca. Pred odhodom vlaka stopil je Mihajlo Jovanovič, gostilničar, v sprednje vrste ter je pozdravil kralja kot očeta kraljevine z željo, da bi ga mogel kmalu pozdraviti kot carja Srbije in Stare Srbije. Govornik je končal z besedami: „Živela Starosrbija!“ Na ta pozdrav kralj ni nič odgovoril.

Zanimljiva je tudi naslednja dogodbica: Zdanji srbski poslanik v Londonu, pl. Mijatović, imel je pred nekaterimi dnevi v veseli družbi pri obedu govor, v katerem je trdil, da bi se morala, če se združenje obeh Bolgarij sankcionira, tudi Srbija in Grčija ukrepiti s tem, da se jima oddeli historično in etnografično pripadajoče ozemlje in prebivalci. Mijatović je dalje ugovarjal, da bi Bolgarija imela zgodovinsko pravico do Macedonije. Gladstonova „Pall Mall Gazette“ priobčila je napačno ta govor ter ga po svoje pojasnila. To dalo je Mijatoviću povod, da je pisal listu popravek, čegar konec slove: „Konečno si dovoljujem dodati, da Srbi ne priznavajo, da ima Srbija — kakor trdi „Pall Mall Gazette“ — zahvaliti svojo eksistenco

bodem prosila Boga, da se ga usmili in mu odpusti.“ — Mardoche povpraša s tresočim glasom: „Kako pa, če bi se Jean Renaud nekega dne vrnil; ali bi ga pahnili od sebe?“ — „O!“ jekne blaga deklica, „jaz bi se mu vrgla v naročje in kako sladko bi mi bilo, da se morem razjokati na njegovih prsih!“

Stari Mardoche si nagloma potegne z roko po prsih. Neizrečena radost ga navdaja.

Ni se mogel več vzdrževati: objame Blanche-otera jo strastno poljubi!

„O blagi otrok! veliko srce!“ zakliče ves srečen, „Bog te blagoslovi, Bog te blagoslovi!“

Ona se ni čudila, da je bil starček tako blagosrčen.

„Tedaj mi prav dajete, Mardoche?“ — „Vi ste angel!“ jekne prosjak.

27.

Istega dne popoldne napoti se Blanche peš v Civry.

Vstopi pri svojej botri.

„Oj, kako vesela iznenada!“ vikne stara kmetica. „Kako li je kaj na pristavi seuillonski? Kako

ruskemu meču in da jo je Rusija obvarovala, da je ni pogoltnila Avstrija. Mi priznavamo, da nam je bila Rusija pri našem političnem prepovedu ob mnogih prilikah v bistveno in važno podporo. Vedno smo pripravljeni, za to jej izkazati svojo hvaležnost, katera se strinja z našo narodno nezavisnostjo. Ne verujem pa, da bi Rusija sama zahtevala, da bi naj bili še nad hvaležnost pripravljeni, da bi se kadar koli politično in narodno sami umorili.“

Iz Macedonije do zdaj še ni došel noben glas o vstaji.

V Albaniji so razen Miriditov do zdaj še vsi rodovi mirni.

Rumunski poslanik v Carigradu je zagotovil Turčijo, da Rumunija ni v nikaki zvezi z Grčijo in Srbijo.

Grška ima na mejah postavljenih že 23 000 mož, kateri se morejo po zelo kratki poti poslati v Lariso in na Kreto. Orožje in strelivo odvažajo se neprestano na meje.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Uradni list „Wiener Zeitung“ objavila je večeraj cesarjevo pismo, s katerim se sklicujejo delegacije k zborovanju v 22. dan t. m. na Dunaj.

Pri večerajšnji seji državnega zbora stavili so poslanec Richter in drugovi naslednji predlog: C. kr. vladi se naroča, naj kolikor možno hitro predloži postavni načrt, s katerim se času primerno spremeni eksekucijski red, namreč v to smer, da se zabrani uničevanje ter se omeji eksekucijsko pravo na premakljivo premoženje, kakor zahteva človeški čut in gospodarstvo. Dalje so dr. Jaques in drugovi predlagali zakon gledé zavarovanja in eksekucije na plačila v privatni službi stoječih oseb. — Novoizvoljeni predsednik dr. Smolka zahvalil se je v ganljivih besedah za zopet mu izkazano čast. Opominal je zbornico k zmernosti ter izrekal obžalovanje, da se je večkrat že žalil parlamentarizem.

V ogerski poslanski zbornici odgovoril je predvčeranjim ministerski predsednik na interpelacijo Enyedyjevo glede razprav o pogodbi z Avstrijo ter dejal, da se bodo razprave pravočasno pričele. Vlada želi, naj bi se pridržala carinska in trgovinska zveza. Poslanec Szilagyí stavlja je interpelacijo glede dogodkov v Bolgariji.

V Bosni pričelo se je letošnje novačenje dné 23. m. m. Do zdaj se je mirno izvršilo novačenje v 14 okrajih. V 49 okrajih nabrati se ima 1200 novincev. Skoro povsodi so prišli vojaški službi podvrženi mladeniči polnoštevilno k naboru.

Tuže dežele.

„Nordd. allg. Ztg.“ piše o položaji na jugu takó-le: „Naravno je, da postajajo poročila iz orijenta nekako monotonna. Stranke ozirajo se z

je Mellier-u, dobremu Pierre-u in vsem...“ — „Dobro, prav dobro, hvala!“ — „Pa sédi, sédi vender, zlato moje dete, da se te morem nagledati... Saj te nisem videla uže več kakor dva meseca! To je lepo, da si prišla... A kaj li je to? Ti nisi tako vesela kakor sicer! Kakó žalostna si! Kaj li imaš, golobica moja?“ — „Botra,“ reče Blanche, „ti si poznala mojo mater, ubogo Genevieve; ona je bila iz Civry-a in je tu pokopana.“ — „Kakó! Ali so ti to povedali?“ vikne starka. — „Da.“ — „Tvoj boter?“ — „Da; a tega ne vem, kje je grob moje matere. Rada bi danes molila na njem. Ali ne bi bila tako dobra ter bi šla z mano, da mi grob pokažeš?“ — „Meni se čudno zdi, meni se čudno zdi!“ zavrne botra. „Pa pri tem nemam jaz besede in tudi nečem ti dajati vsiljivih vprašanj. Hočem iti s taboj na pokopališče!“

In obleče se ter Blanche-i razodene, da je pripravljena.

Deset minut pozneje stopite na pokopališče. Blanche je bila jako ganena. Drhteč se je na-

veliko pazljivostjo na obnašanje Evrope; kjer se je zaukazalo oboroževanje, se nadaljuje, a bolj iz demonstrativne potrebe nego iz želje po dejanjih; nihče si pač ne upa, pred odločitvijo vlastij, ktere so podpisale pogodbo, nič storiti. Kar najbolj ovira vojno politiko balkanskih držav, so finance. V obili meri spraviti vojake v orožje in še bolj pričetek vojnega postopanja, to je kaj drago, kar se ne more poplačati s patrijotičnimi besedami niti z odločitvijo, podati se v smrt, marveč samo z denarjem. In tega materijala ni nikjer na Balkanskem poluotoku toliko, da bi se spodobno mogla pričeti vojna, kaj še le nadaljevati in vspešno dovesti do konca.“

Iz Poznanja se poroča, da so se na 1. oktobra določena iztiravanja za zdaj ustavila. Pruski minister hoče baje ruskim podanikom podaljšati obrok do 1. aprila.

Iz Sudana se poroča, da se načelniki beduinskih rodov okolo Berbera ne hoté več pokoriti mahdističnim vodjem; razen tega je proti slednjim vodjem prebivalstvo silno razburjeno, ker je po dolgotrajni vojski popolnem ubožalo.

Razne vesti.

— (Iz ljubosumnosti.) Z Dunaja se poroča: Pekovski pomočnik Ferdo Schartel ljubil je uže nekoliko mesecev gorečo kuharico Franico Veseli, in deklica mu je ves čas ljubezen vračala. Najedenkrat pa se je kuharici srce ohladilo za pekovskega pomočnika; iz kakega uzroka ni znano. Dala mu je razumeti, da ga ne mara več in da naj se ne trudi zanaprej zalezovati jo. Srce pekovskega pomočnika pa se ni dalo tako lahko umiriti. Ker ni smelo več v ljubezni plamteti, napolnilo se je s srdom in maščevalnostjo. Ko je trdosrčna kuharica predvčeranjim zvečer šla po nekem opravilu čez ulico, čakal jo je ondi uže po maščevanji hrepeneči pek. Komaj jo ugleda, uže skoči proti njej ter ji po obrazu razlije solno kislino, katero je bil v mali sklenici prinesel seboj. Deklica zavpije in se zgrudi na tla, a on spusti se v tek. Vender tek ni dolgo, kajti kmalu ga je imela policija, ki ga je odvedla v varno zavetje. Deklica je po obrazu hudo poškodovana in teško da bi lepota njenih lic še koga zapeljevala, kajti razdejan je skoraj popolnoma njh žarni cvet.

— (Grozno maščevanje.) V vasi Vistabelli, ki leži ne daleč proč od glavnega mesta Španske, praznovalo se je pretečeni teden ženitovanje, kojega se je 77 oseb udeležilo. Svatje so jeli in pili in so se nekoliko časa prav dobro imeli. Najedenkrat pa pride jednemu izmed svatov slabo, potem drugemu, tretjemu in nazadnje čutili so se vsi navzoči bolne. Kmalu umrlo je tudi 17 oseb, a drugih 60 vilo se je v smrtnih mukah. Kakor je preiskava pokazala, bila je za svate pripravljena jed otrovana. Zločin pa je doprinesel nek mladenič, ki je nevesto ljubil, a ga ona ni marala. Maščeval se je na ta grozni način nad njo in onimi, ki so hoteli veseleč se z njo praznovati dan poroke.

slanjala na roko kmetičino. Ta postoji, prekrižava se ter reče: „Tù sve, tù ti počiva mati!“

Stali ste pred granitnim, poliranim kamenom, ki se je svetil kakor marmor.

Na grobu so bile cvetice, uvele in sveže.

„Gotovo je gospod Rouvenat odičil grob, ne da bi jaz za to vedela“, opomni starka. „Svežih teh cvetic v nedeljo še ni bilo tù.“

Blanche je bila pokleknila na grob. Iz dna duše je molila, s povešeno glavo ter roke skle-pajoč. Prosila je svojo mater, naj jo varuje; Boga pa je prosila, naj odpusti njenemu očetu.

V tem pa je botra na stran postavila cvetlice in vence, ki so zakrivali napis na kamenu.

Blanche je sedaj lahko čitala:

Tukaj počiva
truplo Genevieve Renaud-ove,
uboge žene!
uboge matere!
Molite za njo!

(Dalje prihodnjič.)

— (V krsti se zbudila.) V necem kraji angleške grofije Lancaster bi bili pred nedolгим kmalu neko deklico živo pokopali. Hči necega moža po imenu Newell ležala je tri tedne bolna, potem je pa na videz umrla. Ležala je navadno število ur na mrtvaškem odru, ne da bi se bilo na nji pokazalo kako znamenje življenja. Prišla je ura, ko so jo imeli odnesti na pokopališče in uže so jo dvignili z odra ter položili jo v krsto. V tem trenutku pa odpre na veliko začudenje in strah vseh navzočih oči in začne dihati. Poklicali so brž zdravnika in ta je odredil, da so jo prenesli v posteljo. Sedaj je deklici baje uže bolje in je upanje, da okreva.

— (Nesrečna zamenjava.) Iz Prage se poroča: V prodajalnico nekega tukajšnjega trgovca stopi danes jutraj tesar Ivan Šubert. Ko se trgovec okrog obrne, popade ta za sklenico, ki je stala pred njim, mislé, da je žganje v nji ter naredi brž globok požirek. A kakó se je revež opeharil! Namesto žganja pil je solno kislino in ni mogel nič več spregovoriti, ko je sklenico odložil. Odnegli so ga v bolnico.

— (Ženska zvišaja.) Polunoči je. Soprog se je zopet, kakor po navadi, zamudil v gostilni, a njegova mlada ženka zdihuje sama v postelji. Ko pride on domov ter se ravno trudi dobiti s ključem luknjo v ključavnicu pri sobinih vratih, sliši šepetaje svojo soprogo prašati: „Ali si ti, Julij?“ — Soprog — imé mu je Viljem — je od tistega časa vedno o pravem času domá, ljubosumnost ne dá mu svoje soproge same domá puščati.

Domače stvari.

— (Najvišji dar.) Nj. veličanstvo presvitli cesar daroval je po povodnji poškodovanim Korošcem 12 000 gold.

— (Najvišji imendan.) Jutri, na Najvišji imendan Nj. veličanstva cesarja, bode ob 9. uri 15 minut v ursulinski cerkvi slovesna sv. maša, katere se bodo udeležili vsi gospodje častniki in moštvo.

— (Slavnostno akademijo) v praznovanje Najvišjega imendana priredijo jutri v tukajšnjem slovesno razsvitljenem gledališču: „Dramatično društvo“, „Sokol“ in „Slavec“. Program je zelo zanimljiv in obširen. Poleg pevskih točk igrala se bode tudi igra v jednom dejanji: „Ženski jok“. Svirala bode vojaška godba pešpolka št. 17.

— (Deželni odbor kranjski) dovolil je po toči poškodovanim prebivalcem v Beli Cerkvu (okraj novomeški) podpore 400 gold.

— (Odbor „Glasbene Matice“) je takó-le sestavljen: Predsednik Ravnikar, podpredsednikov namestnik Fran Drenik, tajnik Ivan Juvanec, tajnikov namestnik Josip Paternoster, blagajnik Stegnar. V artističnem odseku so gg.: Predsednik V. Valenta in odborniki pl. Janušovski, Burgarell, Maier, Razinger, Paternoster in Svetek. V šolskem odseku gg.: Predsednik Ravnikar in odborniki Drenik, dr. Bleiweis-Trsteniški, Burgarell, Zagar in Svetek.

— (Jurija Šubica slike za novi deželni muzej) so došle uže pred delj časom iz Pariza v Ljubljano in, kakor poroča „Ljub. Zvon“, bodo še ta mesec pritrjene na svoj prostor nad stopnicami, ki vodijo v prvo nadstropje muzealne palače. Sedaj so bile začasno izpostavljene v jedni velicih dvoran novega poslopja, kjer si jih je mogel ogledati vsak prijatelj domače umetnosti. Gosp. Jurij Šubic je imel nalogo, da nam predstavi v štirih slikah zgodovino, starinstvo, umetnost in priropisje. Slikar nam jih predóčuje z alegoričnimi ženskimi podobami, ki se prosto dvigajo v sinjem zraku. Zgodovina je lepo žensko bitje, kateremu odeva telo rumenkast plašč. Glavo ima ovenčano z zelenim vencem, v roki pa drži staro knjigo, v katero zapisuje dela človeška. Truplo je obrneno strani od gledalca ter jadra z belimi perutimi od nas tjá v nepoznani svet, v megleno bodočnost. Z glavo pa se ozira nazaj, kakor bi hotela še jeden pogled narediti na sedanost, na prošlost. Jedenkrat še — in potem odpluje dalje ter zapiše v knjigo minule zgodbe rodu človeškega. Pod knjigo je razprostrta ptica sova — znani atribut zgodovinske muze. Spremlja jo tudi genij, ki s trombo oglašá svetu dela minulih dnij. — Umetnost, predmet drugi sliki, predstavlja nam kvišku se vzdigujoča ženska podoba; z belimi perutimi pluje

navzgor, hiteča za visokim idealom. V desni roki dviga lavorov venec in nad glavo se ji sveti zvezda modrosti. Leva roka drži liro. Genij, plavajoč ji na strani, nosi pa znamenja plastičnih umetnostij, kiparstva in slikarstva. — Starinstvo je upodobljeno na tretji sliki. Zopet ženska podoba, ki je obrnena proti gledalcu. V jedni roki ima grško vazo, v drugi pa dviga z roko podobo egiptovskega boga. Zlatolasi genij drži zvezek starih pergamentov ter jih prebira, kažoč gledalcu kodrasto svoje teme. — Priropisje, mlada, krasna ženska, stopa iz modrega neba opazovatelju nasproti. Telo ji je vitko, hoja plemenita — pač iz zavesti, kolikega pomena je postala v najnovejši dóbi. Ker je ona mlada veda, v najlepšem cvetu, ustvaril ji je umetnik tudi izmed vseh najbolj mladosten, najbolj cvetoč obraz. V jedni roki zapazujemo šopek cvetic, v drugi pa palmovo vejico in knjigo priropisno. Krog nje leta genij, držeč blesteč demant, in frfotajo pisani metulji; ti značijo tretjo stroko priropisja, živalstvo, v tem, ko cvetke in demant spominajo na rastlinstvo in rudninstvo.

Toliko o predmetu samem. O izpeljavi omenjamo, da se nam podobe takoj prikupujejo vsled idealnega povzdiga in globoko premišljene sestave. Slikane v preprosti, široki manéri, v modernem, realističnem tónu, kažejo nam, da umetnik ni zastoj bival v središču novega slikarstva, v Parizu. Pri jedni sami sliki, pri „Starinstvu“, opazujemo spomine na dunajske šole, a tudi na nji je genij pravo moderno, živo dete, morebiti najlepši izmed vseh. Risarija nagot je izdelana s posebno skrbjo in ljubeznijo, silhueta pri vseh izbornu pogojena. Barve nam svedočijo po vsem modernega kolorista: žive so in naturalistične ter gledalca ogrevajoče.

Slike našega umetnika bodo vsekako jedna najlepših krasov novega muzeja, jedna prvih znamenitostij lepe stavbe. Gotovo bodo ugodno vplivale na umetniški razvoj rojakov slovenskih ter jim kazale, kaj je prva umetnost.

Razven teh slik je prevzel gosp. Jurij Šubic še izpeljavo nekaterih drugih del v novem poslopju. V vestibulu je začel koncem meseca slikati na strop portrete štirih več ali menj zaslužnih mož za ustanovitev deželne zbirke: Zoisa, Vodnika, Valvazorja in Herbersteina. Obdajale bodo veliko stropno sliko, katero izdeluje brat njegov Janez, ki ima baje delo tudi skoro dovršeno.

— (V kranjsko hranilnico) vložilo je v minolem meseci septembru 1427 strank 335 935 gld.; izplačalo pa se je 1818 strankam 411 047 gld. 99 kr.

— (Prodaja kónj.) C. kr. državna žrebčarija na Selu pod Ljubljano prodala bode dne 10. t. m. in ob 10. uri dopoldne v Ljubljani na cesarja Jožefa trgu po javni dražbi žrebca št. 297 „Canutus“.

— (Občinska volitev.) Pri volitvi novega občinskega predstojništva v Tiefenbahn v kočevskem okraji bili so izvoljeni, in sicer županom Janez Hutter iz Preč, občinskima svetovalcema pa Pavel Peitler in Peter Malner iz Tiefenbaha.

— (Ubežnik.) Žandarmeriji se je posrečilo ujeti pri Zidanem Mostu uže večkrat iz zapore ubegšega Kotarja, vojaka 17. pešpolka, rojenega iz Stepanje vasi pri Ljubljani. Priveli so ga v Ljubljano ter utaknili v garnizijski zapor.

— (Začarala ga je!) Minuli torek prišel je v Celji nekov črevljár k preiskovalnemu sodniku ter mu pohlevno potožil, da je njegova ljubica strašna grozodejka, čarovnica, kajti začarala ga je tako, da mu dan na dan bolj ginjajo mlade moči ter se mu sušijo življenja dobri sokovi. Večkrat prihaje ljubica v njegovo sobo nevidna kot duh in potem čara nad njim. Sodniku pač ni ostalo drugega, nego nesrečnega ljubimca potolažiti, naj se ne boji „čarovnice“, sodnijsko pa proti njej postopati ne more. Da res, še mnogo vraž je razširjenih med našim narodom; naj bi vender merodajni krogi, duhovniki in učitelji, poučevali narod ter iztrebili to ljuliko.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Beljak, 3. oktobra. Na železniški črti Trebiž-Pontabelj je osebni, poštni in tovarni promet od včeraj zopet odprt, ob prestopu, oziroma prenosu tovorov pri postaji Lužnice. Proga Trebiž-Ljubljana je od danes zjutraj za ves promet zopet odprta.

Budimpešta, 3. oktobra. Spodnja zbornica.

— Odgovarjajoč na interpelacijo gledé Vzhoda izjavlja Tisza, kromeriški shod bil je kot posledica shoda v Skjernjevicah. V Kromeriži niso se vršila nobena dogajanja. Shod kromeriški bil je le čin dvorljivosti, ponovljenje osebnega prijateljstva. Vladi ni znano, da hoče kaka država postopati z oboroženo silo. Velevlasti se trudijo, da se vzdrži berolinska pogodba, in Turčije ne bode nihče oviral, ako bi hotela svoje pravo braniti. Vlasti so takoj ugovarjale, da se gibanje ne razširja dalje. Kar se tiče pripravljalne konference poslanikov, ugaja to sultanovi želji po prijazni intervenciji vlastij v ohranjenje njegovih pravic. O prilastitvi Bosne in Ercegovine ne more biti govora. Ako bi se vsi napori v ohranjenje miru razbili in bili življenjski interesi monarhije v nevarnosti, pridržala si bode vlada prosto roko glede daljšega postopanja.

Atene, 3. oktobra. Vladna naredba je zopet uvela posilni kurs.

Niš, 3. oktobra. Kralj otvoril je posebno zasedanje s prestolnim govorom, kateremu se je večkrat živahno pritrjevalo. V prestolnem govoru je dejal: Berolinska pogodba je dobila hud udarec; ravnotežje na Balkanskem poluotoku je omajano, garancije politične eksistence Srbije so v nevarnosti. Ta resni trenutek smatra kralj za svojo dolžnost, da zbere okolo sebe zastopnike naroda, da njim in narodu pove, da moramo čuvati. Kakor do zdaj želi Srbija tudi na dalje mir za kulturno delo, a ravno zaradi tega si hoče svoje vitalne interese za bodočnost zavarovati. Kralj in vlada se trudita, da se ohrani *status quo* ali pri pomoči, da se potrebno ravnotežje zopet uvede, da se varujejo interesi raznih balkanskih narodov. Vlada bode predložila predloge, kako naj se dobijo sredstva za pokritje trenutnih potreb. Kralj se nadeje, uverjen o patriotizmu srbskega naroda, da mu bodo narodovi zastopniki voljno pomagali. Z združenimi močmi, z božjo pomočjo bode možno, zdaj in v bodočnosti varovati interese Srbije.

Budimpešta, 2. oktobra. V Baji nastal je včeraj v tovarni za spirit Bernharda Spitzerja velik požar; zgorelo je 300 pitanih volov in več orodja. Tovarna ni zgorela.

Kopenhagen, 2. oktobra. Ko je došla bolgarska deputacija v Fredensborg, ni bil ruski car tam navzočen. Deputacija razgovarjala se je jedno uro z Giersom.

Sredec (Sofija), 2. oktobra. V Rumeliji vlada popolen mir. Več nemških častnikov ponudilo se je knezu Aleksandru v službo. Poveljnik rumelijske žandarmerije, Borthwick paša, došel je v Sredec.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 3. oktobra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.60
„ „ „ srebri	82.35
Zlata renta	108.60
5% avstr. renta	99.—
Delnice národne banke	860.—
Kreditne delnice	281.40
London 10 lir sterling	125.85
20 frankovec	10.15
Cekini c. kr.	5.97
100 drž. mark	61.90

Uradni glasnik

z dné 3. oktobra.

Razpisane službe: Na jednorazrednici v Tunjeah služba učitelja z letnimi 400 gld. Prošnje do 14. t. m. c. kr. okr. šol. svetu v Kameniku.

Zapisane firme: Pri c. kr. deželni kot trgovski sodnji v Ljubljani se je vpisala v združni register firma: „Prva gorenjska kmetška posojilnica v Podbrezjah, registrovana zadruga z omejeno zavezo“. Zadrugo firmo bosta podpisavala dva uda izmed ravnateljstva.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokriina v mm
3. oktobr.	7. zjutraj	737.00	7.8	zpd. sr.	dež	33.10
	2. pop.	739.40	6.0	zpd. sl.	„	dež
	9. zvečer	740.94	5.8	„	d. js.	„

